

[volkskrant.nl](https://www.volkskrant.nl)

Straten vaker blank door extreme regenval en waarom u moet meebetalen aan de oplossing - Economie

Peter van Ammelrooy

5-6 minuten

Bijna veertig gemeenten dwingen huiseigenaren tot het aanschaffen van een regenton of andere middelen om hemelwater op te vangen.

17 juli 2017, 06:28

Doet de opwarming van de aarde het individu nog geen pijn? In bijna veertig Nederlandse gemeenten denken burgers daar anders over. Daar krijgen de eigenaren van huizen en panden de rekening gepresenteerd van de klimaatveranderingen. De gemeenten dwingen hen te investeren in middelen om hemelwater (regen, sneeuw) op te vangen opdat er bij extreme regenval geen schade ontstaat.

De beslissing om in sommige wijken of stadsdelen de hemelwaterafvoer van huizen, winkels, kantoren en sportzalen af te koppelen van het riool kan fors in de papieren lopen. Een inwoner van Laren rekende vorig jaar uit dat hij 3.000 euro kwijt zou zijn om aan de hemelwaterverordening van de Noord-Hollandse gemeente te voldoen. Die schrijft voor dat inwoners minimaal 40 liter water moeten opvangen voor elke vierkante

meter dak. Dat tikt aan bij een dak van 175 vierkante meter.

Inspanning van de burger

Omdat de verordening meer pandeigenaren in de problemen bracht, heeft het Larense college van burgemeester en wethouders onlangs besloten om de toepassing van de verordening op te schorten, tot eind dit jaar. Het college constateert in een brief aan de inwoners 'hier en daar een groot verschil tussen de verwachte en de daadwerkelijke kosten voor het afkoppelen'. Laren wil dat zeker 3.500 van de 5.000 panden in de gemeente uiterlijk in 2019 hun eigen hemelwater gaan opvangen.

'Laren is een goed voorbeeld van een gemeente waar ze bij extreme regenval al snel natte voeten krijgen', stelt projectmanager Eric Oosterom van Rioned, de koepelorganisatie voor stedelijk waterbeheer en riolering in Nederland. 'In de dorpskern staan veel grote huizen met grote tuinen. Er is weinig openbare ruimte om het water op te vangen. Zou Laren wel voor een collectieve aanpak kiezen, dan zou het hele centrum op de schop moeten.' Vandaar dat Laren de individuele burger om een inspanning vraagt.

Op onderstaand kaartje ziet u de gemeenten waarbij hemelwater opvangen verplicht is. Tekst loopt door onder het kaartje.

In een inventarisatie uit 2015 komt Rioned tot circa veertig gemeenten die het bergen van hemelwater tot burgerplicht hebben bestempeld. Die mogelijkheid hebben lokale overheden sinds 2009, toen de nieuwe wet gemeentelijke watertaken werd ingevoerd. De noodzaak om maatregelen op te leggen speelt al langer.

'Niet omdat er meer hoosbuien vallen', meldt het KNMI in De Bilt,

'maar omdat de intensiteit ervan door de opwarming van de aarde toeneemt.' Niet de frequentie van de wolkbreuken neemt toe, maar de hoeveelheid water die daarbij uit de hemel klettert. Meteorologen spreken van hoosbuien als er in een uur meer dan 50 millimeter regen valt. De meeste riolen kunnen maximaal 30 millimeter per uur bolwerken. Volgens cijfers van Rioned kampten gemeenten in 2015 ruim 9.500 keer met wateroverlast die leidde tot schade.

Niet alleen de opwarming van de aarde leidt ertoe dat straten en pleinen vaker onderlopen. Ook de 'verstening' van de stedelijke omgeving draagt daaraan bij. 'Het is al lange tijd in de mode om je tuin vol met tegels te leggen', zegt Oosterom. Regenwater kan dan niet meer via de bodem worden afgevoerd.

Of gemeenten burgers redelijkerwijs om een bijdrage kunnen vragen, verschilt per situatie. Oosterom: 'In een wijk met postzegeltuintjes of veel hoogbouw zal het toch een publieke taak blijven.' Maar Rioned verwacht wel degelijk dat steeds meer gemeenten zullen overgaan tot het afkoppelen van huizen en gebouwen om wateroverlast en schade tegen te gaan.

Uit Gouda klonk dit jaar kritiek op het advies van gemeenten om de gevolgen van een hoosbui met regentonnen te lijf te gaan. 'Dat geeft hooguit een promille verlichting', stelde voorzitter Hans Seijs van het Goudse Watergilde, een historische vereniging. Het probleem is vooral dat een regenton vaak al grotendeels vol zit, zegt Oosterom: 'In pieksituaties biedt het inderdaad geen soelaas.' Er moet in een eerder stadium, bijvoorbeeld bij de aanleg van de tuin, al worden gedacht aan de mogelijkheid om overvloedige regenwater tijdelijk op het eigen terrein op te bergen.

Dat kan door bijvoorbeeld water op te vangen op een verlaagd

gazon of in een grindbed, of door ondergrondse infiltratie met kratten die in de grond worden ingegraven en het water tijdelijk vast te houden. Oosterom: 'In België is het heel gebruikelijk om het water op te vangen in een tank van zo'n 5 kubieke meter. Dat water kun je gebruiken om de tuin te sproeien, de auto te wassen en het toilet door te spoelen.'

The diagram illustrates a water collection system. It features a large rectangular tank with a small triangle on its top-left corner, representing a rainwater collector. Below the tank is a row of six smaller rectangular crates, which are used for water infiltration into the ground.